

Poročilo o delu Nacionalne strokovne skupine za vseživljenjsko karierno orientacijo

v letu 2023

1) Uvod

Nacionalno strokovno skupino za vseživljenjsko karierno orientacijo (v nadaljevanju: NSS VKO) je imenovala ministrica za izobraževanje, znanost in šport, 16. 6. 2021, za mandatno obdobje 2021–2025 (Priloga 1-3), z namenom sodelovanja in koordinacije področja vseživljenjske karierne orientacije (v nadaljevanju VKO) na različnih ministrstvih in nacionalnih ustanovah.

Poročilo smo pripravili člani NSS VKO in vsebuje pregled opravljenih nalog, skladno z opredelitvami v sklepu o imenovanju. Delo je potekalo kot izmenjava informacij in koordinacija VKO na sejah skupine in podskupin. Leto so zaznamovale aktivnosti, ki so bile namenjene predvsem razvoju stroke, sodelovanju s prakso VKO in mednarodnemu povezovanju na ravni razvoja stroke in urejanja politik VKO.

Člani NSS VKO, ki prihajamo iz različnih delovnih okolij, prepoznavamo slabosti urejanja sistema VKO v Sloveniji, ki v trendu zadnjih deset let celo pada. Področje, s katerim naj bi poskrbeli za sistematično in kakovostno prepoznavanje sposobnosti (kognitivnih, motoričnih, senzoričnih ipd.) otrok, mladih in odraslih za učinkovite in urejene prehode iz izobraževanja na trg dela ter pri menjavi kariernih poti, je podhranjeno in brez urejene strateške systemske podlage ter ohlapnimi opredelitvami v zakonodaji. Razlogov, da smo v trendu slabšanja urejenosti področja je več, na tem mestu navajamo le najbolj pereče:

- a) **Področje VKO se pojavlja kot vsebina več politik** (trga dela in zaposlovanja, izobraževanja, gospodarstva, štipendiranja, spodbujanja konkurenčnosti, kohezije in ostalimi razvojnimi politikami razvoja, ipd.); zaradi razdrobljenosti urejanja politike VKO (parcialno na vsaki politiki, brez celostnega systemskega pristopa v državi), so razdrobljena tudi sredstva, ki jih **v večini za področje VKO zagotavljamo iz evropske kohezijske politike** (doslej sredstva ESS), kar povzroča **nekonistentnost in nesistemskost zagotavljanja dejavnosti VKO** otrokom, mladim in odraslim (posebej ranljivim ciljnim skupinam) in ustrezno usposobljenost svetovalcev za VKO;
- b) **Zaradi nerednih virov, tudi nespoštovanja obstoječe zakonodaje in nekontinuiranega razvoja strokovnih delavcev, ne moremo zagotavljati systemske in kakovostne dejavnosti VKO v državi**, tako v rednem izobraževanju kot tudi drugim ciljnim skupinam prebivalstva, ki iz različnih razlogov (osebni, delovni, družbeni) spreminjajo svoje cilje in karierne poti; to narekuje nujne premisleke o urejenosti zakonodaje in zagotavljanja državnih sredstev za področje VKO na različnih politikah, za trajnost in sistemskost upravljanja in izvajanja sistema VKO v republiki Sloveniji za vse ciljne skupine;

- c) Zaradi projektnega zagotavljanja sredstev in razvoja nadaljnega izobraževanja in usposabljanja svetovalcev za VKO za različne ciljne skupine prebivalstva (otroke, mladino, odrasle), v Republiki Sloveniji **nimamo kontinuirane strokovne podpore za njihov nadaljnji strokovni razvoj in rabo učinkovitih podpornih instrumentov** kot so: podatkovne baze, sodobna orodja za svetovanje, platforme, digitalna orodja, elementi umetne inteligence ipd.

Članice in člani s svojimi prizadevanji in strokovnim delom podpiramo tajnost/stabilnost/stalnost/neprekinjenost/vzdržnost in sistemskost izvajanja VKO v Republiki Sloveniji za vse ciljne skupine, pri čemer so rezultat dela tudi **Medresorske smernice kakovosti vseživljenjske karijerne orientacije** (VKO, 2017; dostopno na: [ZRSZ-Medresorske-smernice-PRINT-1.pdf \(vkotocka.si\)](#)).

2) NSS VKO, na podlagi dela v preteklem letu, predlaga ustrežnejše urejanje politik

- **sledenje mednarodnim trendom vključevanja VKO** (npr. avstrijski, finski in drugi modeli) **in aktivno sodelovanje v mednarodnih mrežah** CareersNet in Eurogiudance za zagotavljanje **prenosa najnovejših spoznanj stroke in urejanja politik**, s ciljem doseganje boljših rezultatov pri uresničevanju zelenega in digitalnega prehoda ter pravičnega dela, zaposlovanja, preprečevanju socialne izključenosti in revščine ter doseganja ciljev vseživljenjskega učenja, krožnega gospodarstva in družbe zdravja in blagostanja;
- **ob načrtovanju razvojnih ukrepov, projektov in programov, upoštevati vlogo in pomen področja VKO v širšem spektru razvojnih politik** (nujnost povezovanja, sodelovanja in koordinacije ukrepov/instrumentov več politik in deležnikov ter drugih akterjev), tudi **z ustreznim spreminjanjem zakonodaje in oblikovanjem Strategije VKO v Sloveniji**, da bi lahko zagotovili **nadaljnji razvoj sistema upravljanja VKO v Sloveniji v podporo** razvoju stroke, standardov in kakovosti;
- **ureditev kakovostnega svetovanja za vseživljenjsko karierno orientacijo** v osnovnih, srednjih, višjih šolah in na področju visokega šolstva, za otroke, mlade in odrasle, redne in izredne študente na višjih strokovnih šolah in fakultetah (dostopnost svetovalcev in njihova strokovna usposobljenost).

3) Opravljene naloge v letu 2023, kjer smo s svojim strokovnim delom sodelovale članice in člana NSS VKO (v okviru svojih rednih nalog in tudi prostovoljno)

Medinstitucionalno informiranje, povezovanje in usklajevanja dela med člani skupine	Izmenjava informacij o novostih in aktivnostih v posameznih ustanovah in drugih dogodkih, povezanih z VKO ter načrtovanje skupnih aktivnosti: ➤ sodelovanje CPI in Obrtne zbornice Slovenije na sejmu MOS s promocijo poklicev in izvajanjem kariernega svetovanja za obiskovalce; ➤ sodelovanje CPI na sejmu moje delo, kjer nudi informacije o Slovenskem ogrodju kvalifikacij, Europass testiranje digitalnih kompetenc ter izvaja svetovanje za pridobitev NPK in nadaljevanja izobraževanja v sodelovanju z različnimi izvajalci IO ➤ Gospodarska zbornica Slovenije je v letu 2023 izvajala potujočo razstavo poklicev od šole do šole na poklicnih tržnicah, promocijo vajeništva na kariernih/poklicnih sejmih; ➤ SPIRIT Slovenija, ki deluje pod okriljem MGTŠ je objavila Javni poziv osnovnim in srednjim šolam za dodelitev spodbud namenjenih
--	--

	izvajanju aktivnosti za spodbujanje ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti v letih 2023/2024. Do konca leta je bilo v aktivnosti vključenih 4170 mladih. Prav tako učiteljem in profesorjem, ki izvajajo omenjen aktivnosti omogočamo ustrezna usposabljanja. Podpiramo tudi tekmovanje najboljših podjetniških idej med mladimi POPRI; dvajseta izvedba nacionalnega tekmovanja je imela rekordno število prijavljenih idej in udeležencev, saj se je na tekmovanje prijavilo skoraj 40 odstotkov več mladih kot v letu 2022. Kar 474 tekmovalcev je namreč razvilo 168 podjetniških idej v poslovni modele, ki jih te dni ocenjujejo podjetniki po vsej Sloveniji. ➤ študenti višjih strokovnih šol nimajo ustrezne oblike oziroma dejavnosti kariernega svetovanja, prav tako na VSŠ ni kariernih svetovalcev; svetovalna dejavnost pri VSŠ nima zakonske podlage; predlog NSS VKO za Skupnost strokovnih šol: pripravlja predloga spremembe zakonodaje; NSS VKO podpira predlog; ➤ predstavitev uporabe spletne strani: 'Global education center', kjer so dostopne različne izobraževalne vsebine; ➤ v sodelovanju MGTŠ, STO, TGZS, OZS in SRIP Turizem se je v letu 2022 pričela nacionalna kampanja promocije poklicev v gostinstvu in turizmu, s sloganom »Ustvarjam doživetja«.
Mednarodno sodelovanje in sodelovanje na drugih dogodkih v Sloveniji	➤ Slovenija sodeluje v ekspertni mreži CareersNet (Cedefop); članica je predsednica NSS VKO, ki se informira o dogodkih, publikacijah in drugih virih ter sodeluje v dveh delovnih telesih mreže Cedefopa ('Advisory Group', working Group 1 – prenova EU smernic ELGPN – European Lifelong Guidance Policy Network) v delovnih telesih mreže) na področju vseživljenjskega svetovanja in razvoja kariere; proces prenove poteka v obdobju 2022–2025 v različnih formah delovanja mreže in ravneh vključevanja strokovne javnosti mreže in njenih članic/ov v EU in širše; objavo posodobljenih smernic iz leta 2015 pričakujemo v letu 2025, ki vključujejo ravni urejanja politike z vsebinami kot so: kakovost, usposabljanje strokovnih delavcev, ciljne skupine, dostopnost VKO, zagotavljanje standarda v sferi urejanja javnih politik; ➤ naloga NSS VKO za CareersNet: priprava poročila o delovanju VKO v Sloveniji, ki je potekala v sodelovanju s strokovnjaki/raziskovalci ob podpori NKT VKO - opravljeni intervjuji s 25 predstavniki akterjev področja VKO; - nastal je posnetek stanja VKO v Sloveniji (v letu 2022), v letu 2023 je tekel nadaljnji postopek usklajevanja končne oblike za objavo dokumenta na spletnih straneh Cedefop, tudi s posodabljanjem predstavitve stanja v Sloveniji (spremembe, ki so nastale od zajema podatkov v letu 2021) osnova poročila za CareersNet; ➤ aktivna udeležba na letnem srečanju CareersNet na Švedskem v juniju 2023; Konferenca v sodelovanju dveh EU mrež (CareersNet in Euroguidance) z naslovom Nova okolja za poklicno svetovanje (angl.: New Scenes for Career Guidance) z delovnim sestankom CareersNet: revizija Smernic EU smernic za urejanje politike vseživljenjskega svetovanja in kariernega razvoja.

Razvoj sistema

- v pripravi Nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja 2023–2033 (NPVI 2023–2033) hkrati poteka proces [Prenove vzgojno izobraževalnega sistema](#); NSS VKO je pripravila pobudo za ustrezno umestitev vsebine vseživljenjske karijerne orientacije (VKO) v NPVI 2023–2033 in v skupne cilje vzgoje in izobraževanja v procesu prenove kurikula za vrtce, učnih načrtov osnovne šole in gimnazij ter katalogov znanja splošnih predmetov poklicnega in strokovnega izobraževanja – pisma Delovni skupini za pripravo NPVI 2023–2033 (pri MVI) (priloga 4), Kurikularnemu svetu spremljanja in prenove vzgojno-izobraževalnih programov (pri ZRSS) ter vodi projekta Modernizacija srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja vključno z vajeništvom, prenova višješolskih študijskih programov ter vzpostavitev digitalno podprtih učnih mest (pri CPI).
- v tem mandatnem obdobju je NSS VKO med naloge opredelila pripravo strokovnih podlag za strategijo VKO v Sloveniji: v tem kontekstu predsednica NSS VKO deluje v skupini, ki jo je na medresorski ravni je minister za kohezijo regionalni razvoj imenoval s sklepom v avgustu 2023, z naslovom: ***Posvetovalna delovna skupina za pripravo izvajanja generacijskega kariernega svetovanja in izvedbo pilotnega projekta***, ki v sestavi pristojnih politik za uresničevanje ciljev VKO in organov za postavitev modela za pripravo izvajanja generacijskega kariernega svetovanja in izvedbo pilotnega projekta (priloga 5) z nalogami:
 - za pripravo sistemske umestitve generacijskega kariernega svetovanja mladini in svetovanja odraslim ter izvedbe pilotnega projekta postavitve centra za karierno svetovanje v Murski Soboti;
 - priprava sistemske umestitve generacijskega kariernega svetovanja mladini in svetovanja odraslim, delovanja centra za karierno svetovanje ter priprava predloga sprememb zakona in drugih pravnih podlag za bodoče delovanje in financiranje svetovalne dejavnosti in centra ter vzpostavitev strokovne mreže bodočega delovanja.

Sodelovanje z vsebino dela NSS VKO prispeva k sistemskemu urejanju strokovnega razvoja svetovalcev različnih področij za vseživljenjsko karierno svetovanje. V skladu s prepoznavanjem pomena VKO skupina išče rešitve za njegovo sistemsko ureditev oziroma za priprav ustreznih državnih dokumentov.
- V letu 2023 je NSS VKO s strokovno razpravo prispevala k uresnitvi umestitve naloge MVI v letna delovna načrta Centra RS za poklicno izobraževanje in Andragoškega centra Slovenije za izvedbo evalvacije o svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih na slovenskih srednjih poklicnih in strokovnih šolah.
- Glavni namen evalvacije je bila analiza stanja na področju izvajanja svetovalne dejavnosti za odrasle v srednješolskem poklicnem in strokovnem izobraževanju: na kakšen način in v kolikšnem obsegu se izvaja svetovalna dejavnost za odrasle izobraževanje odraslih na srednjih strokovnih in poklicnih šolah. Poročilo obsega glavne ugotovitve

	evalvacije in predloge za boljšo umestitev svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih na srednjih šolah, z namenom oblikovanja celovitega sistema svetovanja v izobraževanju.
Zagotavljanje kakovosti VKO	➤ Posodobljena in objavljena je tabela brezplačnega svetovanja VKO v Sloveniji v pristojnosti urejanja politik izobraževanja in trga dela - na spletni strani VKO točke; ➤ po vzoru »Cite des metiers« je NSS VKO organizirala, promovirala in izvedla 'Svetovanja na enem mestu' pred vpisi mladine in odraslih v višje ravni izobraževanja (izvedba v februarju 2024); Svetovanje je bilo namenjeno tako šolajoči mladini, ki so razmišljali o nadaljevanju izobraževalne poti, kot odraslim, ki so si želeli spremembe karierni poti, pridobiti nova znanja ali priložnosti na trgu dela; posebnost letošnje izvedbe je bila tudi možnost kariernega svetovanja na daljavo, s čimer smo želeli povečati dostopnost svetovanja tudi za tiste, ki so bolj oddaljeni od Ljubljane.
Strokovni razvoj izvajalcev VKO v Sloveniji	➤ Obdelava vprašalnika za svetovalce VKO o udeležbi na izobraževanjih in o potrebah po izobraževanjih; vprašalnik je izpolnilo 430 svetovalcev in priprava analize za nadaljnjo rabo pri urejanju inštrumenta (razpisa) MVI ter drugih aktivnosti, ki so povezane s strokovnim razvojem svetovalcev VKO. ➤ Priprave in organizacija usposabljanja na daljavo za svetovalce različnih področij svetovanja za izpeljavo aktivnosti Svetovanje na enem mestu v letu 2023.
Komuniciranje z javnostjo	➤ Zbrane informacije na področju stroke VKO v Sloveniji in v tujini redno prejemajo naročniki Novičnika in spletne strani NSS VKO. ➤ Sodelovanje MGTŠ na sejmu Informativa v letu 2023 s predstavitvijo kariernih priložnosti v lesarstvu in turizmu. ➤ Spletna stran https://www.karieravturizmu.si/sl z vsemi informacijami o izobraževanju, usposabljanju in zaposlovanju v gostinstvu in turizmu.

Ljubljana, 25. 4. 2024

za NSS VKO:

Ema Perme
predsednica
l. r.

V vednost:

1. dr. Darjo Felda, minister, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
2. dr. Aleksander Jevšek, minister, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
3. Matjaž Han, minister, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
4. Luka Mesec, minister, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,

5. dr. Matjaž Krajnc, državni sekretar, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije,
6. mag. Marko Koprivc, državni sekretar, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
7. mag. Dejan Židan, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
8. Matevž Frangež, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
9. Janja Zupančič, državna sekretarka, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
10. Dan Juvan, državni sekretar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
11. Mag. Vlasta Stojak, vodja kabineta ministra, Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj,
12. Mojca Pršina, generalna direktorica Direktorata za trg dela in zaposlovanje, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
13. Jernej Salecl, generalni direktor, Direktorat za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
14. Aša Rogelj, generalna direktorica, Direktorat za regionalni razvoj, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
15. Mojca Aljančič, generalna direktorica, Direktorat za kohezijo,
16. Greta Metka Barbo Škerbinc, generalna direktorica, Zavod RS za zaposlovanje,
17. Rado Kostrevc, vršilec dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
18. mag. Branka Hrast Debeljak, direktorica Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
19. Maja Mihelič Debeljak, direktorica Urada za razvoj in kakovost izobraževanja, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
20. Aleš Ojsteršek, Sektor za razvoj izobraževanja, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
21. Urban Kodrič, vršilec dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za visoko šolstvo, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije,
22. Duša Marjetič, vodja Sektorja za visoko šolstvo, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije,
23. mag. Tina Kosi, direktorica, Urad Republike Slovenije za mladino,
24. dr. Vinko Logaj, direktor, Zavod RS za šolstvo,
25. dr. Nataša Potočnik, direktorica, Andragoški center Slovenije,
26. Aleksandar Sladojević, vršilec dolžnosti direktorja, Center RS za poklicno izobraževanje,
27. dr. Gregor Majdič, rektor, Univerza v Ljubljani,
28. Egon Pipan, predsednik Skupnosti višjih strokovnih šol Slovenije,
29. Barbara Leder, direktorica, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad RS,
30. Maruša Goršak, Društvo za karierno orientacijo,
31. Andreja sever, Gospodarska zbornica Slovenije,
32. Mitja Korunovski, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

Priloge:

- Priloga 1: Sklep o imenovanju Strokovne skupine za vseživljenjsko karierno orientacijo št. 024-25/2021/2, (16. 6. 2021);
- Priloga 2: dopolnitev Sklepa št. 024-25/2021/22 (10. 5. 2022);
- Priloga 3: dopolnitev sklepa št. 024-25/2021/42 (26. 3. 2024)
- Priloga 4: pismo Delovni skupini za pripravo NPVI 2023–2033 (pri MVI, 22. 6. 2023).
- Priloga 5: sklep o imenovanju posvetovalne delovne skupine za pripravo izvajanja generacijskega kariernega svetovanja in izvedbo pilotnega projekta (imenoval minister za kohezijo in regionalni razvoj)